

Överenskommelse om samverkan för krishantering i Jämtlands län

Före, under och efter en kris.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Omslagsbild

Fjällräddningsövning Skaltugevägen, Medstugan vårvintern 2013.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län/Simon Keskitalo.

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län

April 2015 (Reviderad oktober 2016)

Beställningsadress

Länsstyrelsen Jämtlands län

831 86 Östersund

Telefon 010-225 30 00

Ansvarig

Staffan Edler

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2016

Löpnummer

2016:36

Diarienummer

450-6307-2014

Publikationen kan laddas ner från Länsstyrelsens hemsida

www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte och mål	4
Värdeord	4
Samverkan före en kris	5
Regional styrgrupp för krishantering	5
Arbetsutskott (AU)	5
Regionala krishanteringsrådet	6
Arbetsgrupper	6
Kriskommunikatörsnätverket	6
RAKEL-gruppen	6
RSF – Regional Samordningsfunktion Farliga ämnen.....	6
Övnings- och utbildningsgrupp.....	6
Samverkansgrupper	7
Säksam Z.....	7
Gränsräddningsråd	7
ETG - emergency training group	7
Älvgruppen	8
Regelbundna samverkansmöten i Jämtlands län.....	8
Samverkan under en kris.....	9
TiB möte	9
Regionalt samverkansmöte.....	9
Tekniskt stöd vid samverkan.....	9
Trygghetens hus.....	10
Tekniskt stöd vid samverkan.....	10
Kommunikationssamordning	10
Samverkan efter en kris.....	11

Inledning

I vårt samhälle inträffar störningar i form av svåra olyckor eller kriser som samhällsaktörer ska hantera och minimera konsekvenserna av. Ofta involveras flera aktörer samtidigt. Det gör att de behöver samordna insatserna för att använda tillgängliga resurser på mest effektiva sätt. För att samordningen ska fungera effektivt behövs samverkan såväl före som under och efter störningarna.

Detta är en överenskommelse om samverkan mellan aktörer som har ansvar för att hantera samhällsstörningar i länet. Här beskrivs de olika samverkansgrupperingar som verkar såväl före som under och efter en samhällsstörning i Jämtlands län.

Syfte och mål

Syftet med att samverka över organisationsgränser är att helheten av vidtagna åtgärder ska möta behoven på bästa möjliga sätt. Resurser ska kunna användas effektivt, så att var och en av aktörerna ska kunna lösa sina uppgifter optimalt.

Syftet med denna överenskommelse är att skapa förutsättningar för olika aktörer att kunna samverka före, under och efter samhällsstörningar som kräver samordnade insatser.

Målet med samverkan kring krishantering är att skapa ökad trygghet och säkerhet för de personer som bor, vistas eller verkar i Jämtlands län.

Värdeord

Samverkan kring krishantering i Jämtlands län ska präglas av prestigelöshet, respekt och öppenhet. Alla parter ska arbeta engagerat mot gemensamma mål och med höga kvalitetskrav.

Samverkan före en kris

Regional styrgrupp för krishantering

Styrgruppen är beslutande och hanterar övergripande samverkansfrågor i länet.

Styrgruppen ska arbeta med:

- » gemensam grundsyn för samverkan
- » strategisk inriktning för kommande arbete
- » att besluta om gemensamma projekt
- » att fastställa gemensamma styrdokument
- » att tillsätta och avveckla arbetsgrupper.

I styrgruppen ingår:

- » Länsstyrelsen: Landshövding (ordförande) och försvarsdirektör (sekreterare)
- » Polismyndigheten: Polisområdeschef eller motsvarande
- » Kommuner: En kommunchef/motsvarande
- » Räddningstjänst: Förbundschef eller utsedd
- » Region Jämtland Härjedalen: Regiondirektör/hälso- och sjukvårdsdirektör
- » Försvarsmakten: Chef Militärregion Norr.

Länsstyrelsen är sammankallande och ordförande för styrgruppen. Gruppen har möte en gång per år.

Arbetsutskott (AU)

Arbetsutskottet bereder ärenden och förslag från arbetsgrupper och krishanteringsrådet, som styrgruppen sedan fattar beslut om. AU kan även på eget initiativ lyfta upp förslag till styrgruppen. AU bemannar och följer löpande arbetet i arbetsgrupper.

I AU ingår:

- » Länsstyrelsen: Försvarsdirektör
- » Polismyndigheten: Utsedd representant
- » Kommunerna: En säkerhetssamordnare/motsvarande
- » Region Jämtland Härjedalen: Beredskapschef/motsvarande
- » Räddningstjänst: Räddningschef eller utsedd
- » Försvarsmakten: Utsedd representant
- » Kommunikatör från någon av organisationerna.

Länsstyrelsen är sammankallande för AU, som träffas minst fyra gånger per år.

Regionala krishanteringsrådet

Rådet är ett nätverk där alla myndigheter, företag och organisationer för krishantering i länet kan komma till tals med sina frågor, tankar och idéer. Här fångas problemställningar, idéer och förslag till kommande arbete upp. Rådet är av informativ karaktär – inte beslutande, men rådgivande.

Deltagarna ska vara väl insatta i krishanteringsfrågor inom egen organisation samt ansvara för att sprida information från krishanteringsrådet till den egna organisationen. Länsstyrelsen är sammankallande och ordförande för rådet, som träffas minst en gång per år.

Arbetsgrupper

Här beskrivs de arbetsgrupper som finns inom krissamverkan i länet. Utöver det kan tillfälligt sammansatta arbetsgrupper behöva bildas. Styrgruppen beslutar om att tillsätta eller avveckla arbetsgrupper.

Kriskommunikatörsnätverket

Gruppen arbetar med informationssamordning före, under och efter en kris.. Nätverket träffas normalt en till två gånger per år. Kommunikatörer från alla representanter som deltar i regionala krishanteringsrådet inbjuds. Länsstyrelsen är sammankallande. Samverkan och samordning under en kris beskrivs närmare i den länsgemensamma kriskommunikationsplanen för samverkan kring kriskommunikation.

RAKEL-gruppen

Gruppen arbetar med att samordna och utveckla användandet av RAKEL i länet. I gruppen finns representation från polis, räddningstjänst, region, Länsstyrelsen, SOS Alarm och Swedavia. Andra aktörer som använder rakelsystemet kan adjungeras. Polisen är sammankallande i gruppen, som träffas regelbundet.

RSF – Regional Samordningsfunktion Farliga ämnen

Gruppen hanterar frågor inom CBRNE området (händelser med kemiska, biologiska, radioaktiva, nukleära och explosiva ämnen). Länsstyrelsen är sammankallande och leder gruppen. Gruppen har representanter från regionen, polisen, räddningstjänst, miljö- och hälsoskydd och kemkoordinatorer från Myndigheten för Samhällskydd och Beredskap. Adjungerade, som exempelvis smittskydd eller länsveterinär, kallas vid behov. Gruppen träffas tre till fyra gånger per år.

Övnings- och utbildningsgrupp

Gruppen planerar och genomför gemensamma utbildningar och övningar, som exempelvis Regional Samverkanskurs (RSK), inom länet. I gruppen finns representation från polis, räddningstjänst, region, kommun, SOS Alarm och försvarsmakten. Länsstyrelsen är sammankallande.

Samverkansgrupper

Utöver arbetsgrupperna finns representation i ett antal samverkansgrupper, som inte styrgruppen inrättar eller avvecklar. Dessa grupper består ofta av aktörer från flera län eller länder.

Säksam Z

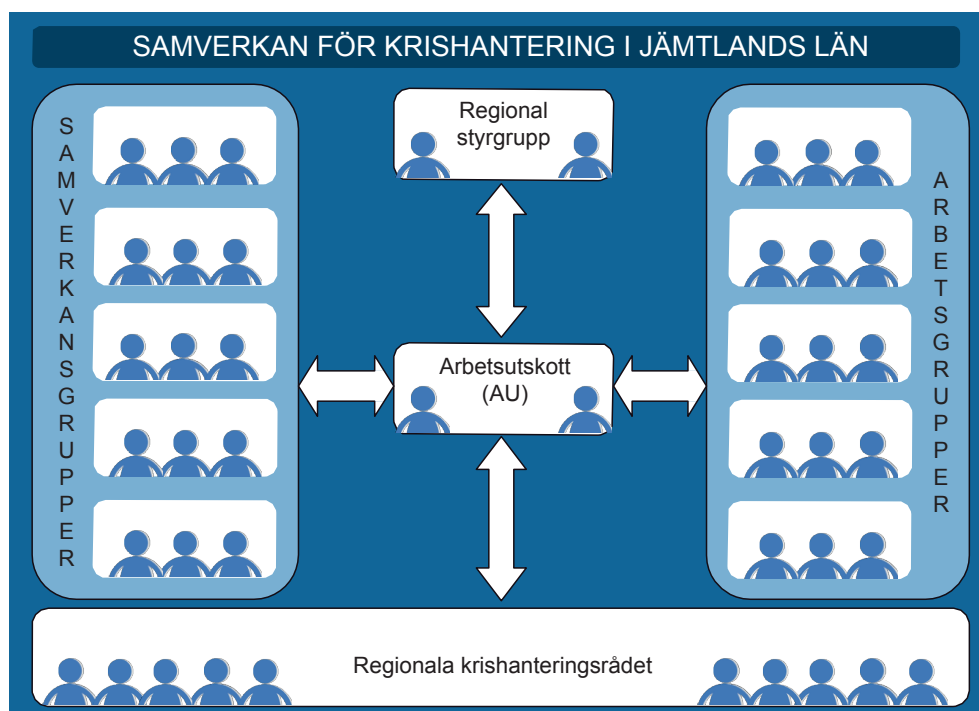
Gruppen arbetar med att stärka länets krishanteringsförmåga. Gruppens arbete ska hjälpa kommunerna/regionen att i sin egen organisation och tillsammans motstå och hantera allvarliga störningar i samhällsviktig verksamhet. Deltagare är samtliga kommuner och regionen, med roterande ordförandeskap. Säksam Z träffas regelbundet.

Gränsräddningsråd

Gränsräddningsrådet är ett nätverk mellan resurspersoner som arbetar med räddningstjänst, hälsoberedskap och generell samhällsberedskap på kommunal och regional nivå i Jämtlands län, Sör-Tröndelag och Nord-Tröndelags fylken. Syftet är att skapa en gränslös samverkan mellan länderna vid olyckor och andra kriser. Ordförandeskapet roterar och rådet träffas en gång per år.

ETG - emergency training group

ETG är en samverkansgrupp som arbetar med frågor gällande räddningsinstruktioner för flygplatsen. Deltagare är flygplatsanknutna organisationer inklusive flygräddningstjänst (sammankallande), kommunal räddningstjänst, Regionen, Polisen, Länsstyrelsen och SOS Alarm. En plan finns framtagen för räddningsinsatser vid Åre Östersund Airport och den uppdateras regelbundet. Gruppen planerar och genomför också utbildningar och övningar.

Figur 1. Modell för samverkan gällande krishantering i Jämtlands län.

Älvgruppen

Älvgruppen för Ljungan och Indalsälven leds av Länsstyrelsen och utgörs av representanter för kommuner, Vattenregleringsföretagen, dammägare, trafikverket, försvarsmakten, polis, SOS Alarm och räddningstjänst. Syftet är att genom återkommande möten bygga upp och bibehålla kunskap om hur vattendragen beter sig vid höga flöden samt att bygga upp gemensam planering för översvämningar och dammbrott. Några av organisationerna i länet ingår även i älvgrupper organiserade av andra länsstyrelser.

Regelbundna samverkansmöten i Jämtlands län

Varje vardag träffas inre befäl räddningstjänsten, Åres insatsledare (per telefon), befäl från polisen samt operativ passledare SOS Alarm för att få en samlad lägesbild över dygnet som varit och det kommande. Mötesanteckningar dokumenteras i WIS, webbaserat informationssystem.

Varje vecka har krisaktörerna i länet ett regionalt samverkansmöte via telefonkonferens eller andra kommunikationsmedel där de får en samlad lägesbild för hur föregående vecka sett ut och vad som är planerat veckan som kommer. Vid detta möte kan man också ta upp hur samverkan har fungerat vid olika händelser och om det finns förbättringsområden. Länsstyrelsens TiB, tjänsteman i beredskap, leder mötet enligt fastställd agenda och dokumenterar i WIS.

Deltagare är räddningstjänsterna (Åre och Jämtland), Polisen, Ambulansen, regionens TiB, 1177/Vårdguiden, SOS Alarm, Försvarsmakten, Trafikverket och alla kommuner i Jämtlands län. Detta möte kan ses som en övning inför en samhällsstörning. På så sätt är alla aktörer förberedda och införstådda med gällande rutiner.

Samverkan under en kris

En grundläggande struktur för samhällets krisberedskap är ansvarsprincipen, vilket innebär att den som bedriver verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid samhällsstörningar. Varje aktör ska planera för och kunna hantera en störning. För att säkerställa att vidtagna åtgärder möter de hjälpbehov som uppstår och för att kunna ta ett helhetsansvar krävs samverkan och samordning mellan olika aktörer. Här beskrivs planerade mötesformer för samverkan vid inträffad kris.

TiB möte

Ett mycket kort TiB möte (5–10 minuter) kan hållas vid störningar där det finns indikationer på att samverkansmöte kan komma att behövas. Syftet är att snabbt kunna starta upp organisationer som inte är omedelbart berörda, att analysera läget samt att avgöra om ett samverkansmöte behövs. Deltar gör TiB inom länsstyrelse och region, kommunrepresentant samt befäl från polisen, inre befäl räddningstjänsten och operativ passledare SOS Alarm. Var och en av dessa aktörer kan initiera ett sådant möte genom att kontakta TiB på länsstyrelsen via SOS Alarm.

Regionalt samverkansmöte

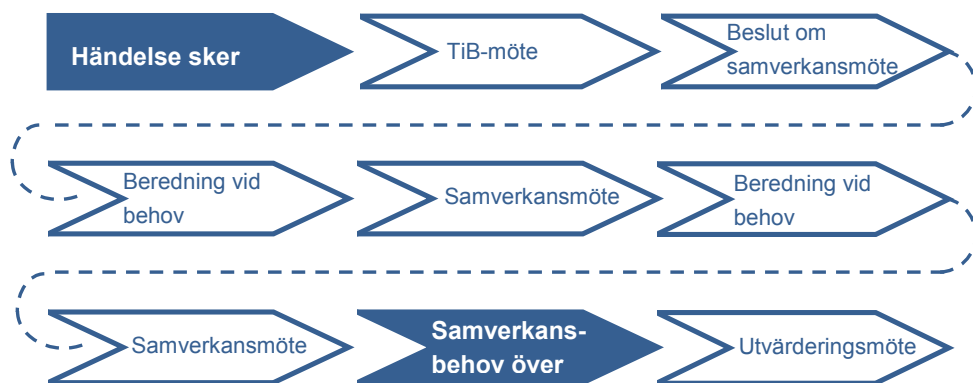
Regionalt samverkansmöte genomförs vid en förestående eller inträffad händelse som bedöms beröra stora delar av länet. Syftet är att skapa en samlad lägesbild, fastställa en inriktning, identifiera samverkansbehov och behov av gemensamma insatser och prioriteringar på kort och lång sikt. I samverkansmötet deltar Länsstyrelsen, berörda kommuner samt övriga aktörer som bedöms vara eller bli berörda av händelsen. Representanter bör vara tillräckligt insatta i händelsen och ha det beslutsmandat som krävs. Strävan är att kommunikatörer från alla berörda organisationer ska finnas med.

Länsstyrelsen är ansvarig för att sammankalla till regionalt samverkansmöte. Alla aktörer har rätt att initiera samverkansmöte och kan vända sig till länsstyrelsen med förfrågan om att samordna samverkan. Mötet kan ske i fysisk form till exempel i Trygghetens Hus, via telefon eller via andra tekniska hjälpmedel.

Agendan är densamma som vid veckomöten. En målsättning är att alla samverkansaktörer innan mötet ska skicka in en kort lägesbild med samverkansbehov till länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan vid behov vidta andra förberedelser, till exempel en kort beredning med utvalda aktörer, för att utgöra stöd för samordning och inriktning.

Tekniskt stöd vid samverkan

Även om Trygghetens hus finns som en resurs för hela länet gör avstånden att tekniskt stöd behövs för att kunna samverka oberoende av avstånd. Samverkansmöten kan genomföras via telefon- och videokonferenser. Vid telefoniavbrott kan Rakel användas. För att dela information kan exempelvis Smartboards användas. Dessutom används WIS (webbaserat informationssystem) för att dokumentera och delge varandra information.

Figur 2. Händelse följd av TiB- och samverkansmöte i första skede. Antal samverkansmöten beror på händelse. Varken TiB- eller samverkansmöte behöver ske i fysisk form.

Trygghetens hus

Trygghetens hus har utvecklats i Jämtlands län och syftar bland annat till effektivare larmhantering, bättre samordning, samlad lägesbild och gemensamma informationsrutiner. I Trygghetens Hus finns flera olika samhällsfunktioner samlokaliserade och det finns lokaler och teknik anpassade för samverkan.

Den samverkan som byggts upp i Trygghetens hus har utvecklats till ett koncept som omfattar hela länets samverkan och krisberedskap. Aktörerna i länet arbetar gemensamt med att utveckla avståndsoberoende metoder för lokal och regional inriktning och samordning, arbetssätt rörande lägesbild och informationsdelning, samt lärande genom utbildning och övning.

Tekniskt stöd vid samverkan

Även om Trygghetens hus finns som en resurs för hela länet gör avstånden att tekniskt stöd behövs för att kunna samverka oberoende av avstånd. Samverkansmöten kan genomföras via telefon- och videokonferenser. Vid telefoniavbrott kan Rakel användas. För att dela information kan exempelvis Smartboards användas. Dessutom används WIS, webbaserat informationssystem, för att dokumentera och delge varandra information.

Kommunikationssamordning

Vid större samhällstörningar i Jämtlands län bör de myndigheter som har att hantera händelserna samordna sina externa kommunikationsinsatser så långt det är möjligt. Syftet med att samordna kriskommunikationsinsatser är att förenkla för drabbade, samt att optimera samverkande aktörers resurser.

Vid störningar där behov av samordning konstaterats ska det ske i enlighet med den länsgemensamma kriskommunikationsplanen samt i enlighet med andra gemensamma dokument och överenskommelser.

Samverkan efter en kris

Målsättning är att ett uppföljningsmöte ska hållas inom en månad efter händelsen. Syftet är att dra lärdomar av det gemensamma agerandet under händelsen - vilka brister kan ses, vad fungerade bra och vad kan förbättras. Varje organisation har ansvar att utvärdera sitt agerande. Denna uppföljning fokuserar på samverkansperspektivet.

De förbättringsområden som framkommer ska återföras till deltagande aktörer samt krishanteringsrådet och kopplas till utbildning, kompetensutveckling, övning och vid behov revidering av planer. Uppföljningen ska bidra till ständiga förbättringar i arbetet med Jämtlands läns krishantering. Länsstyrelsen sammankallar till uppföljningsmöte, och skickar ut ett underlag till samverkande parter, som ansvarar för att underlaget fylls i och skickas in före mötet.

Reviderad 2016-10-24

Länsstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland